

Verica Zlojutro

Myndighetshandläggare

Motion från Dmitri Ivanov (Fi) och Maja Grubelic (Fi): Utökad läxhjälp i kommunal regi

Förslag till beslut

Barn- och skolnämnden beslutar

att lämna yttrande över motionen i enlighet med vad som framgår av förvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Den 30 september 2022 inkom en motion från Dimitri Ivanov (Fi) och Maja Grubelic (Fi), vilka föreslår att barn- och skolnämnden får i uppdrag att instifta testverksamheter inom läxhjälp i enlighet med motionens intentioner. Läxhjälpen ska beaktas som undervisning i personalens tjänstefördelning.

Barn- och skolförvaltningen erbjuder i dagsläget elever i årskurs 4–9 läxhjälp i form av extra studietid i enlighet med 10 kap. 5 a § skollagen, vilket är att likställa med det förslag som avses i motionen om läxhjälp. På vissa grundskolor erbjuds även elever i årskurs F-3 som har läxor någon form av läxhjälp som är anpassad efter de behov som finns. Detta sker både i egen regi och av andra utförare. Ytterligare har även vissa grundskolor för årskurs 4–9 samarbete med andra utförare.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer barn- och skolförvaltningen att den extra studietid som erbjuds elever idag i enlighet med den nya lagstiftningen, under eller i direkt anslutning till skoldagen, är att likställa med den testverksamhet som Fi vill instifta inom läxhjälp. Lagbestämmelsen 10 kap. 5 a § skollagen kompenserar för elevers olika förutsättningar och bidrar till ökad likvärdighet med bland annat läxhjälp.

Barn- och skolförvaltningen vill därutöver framhålla att det är rektorn som beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov i enlighet med 2 kap. 10 § skollagen.

2022-12-16

Diarienummer

BSN 2022/7999

Underlag för beslutet

- Barn- och skolförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-12-16
Motion från Dmitri Ivanov (Fi) och Maja Grubelic (Fi): Utökad läxhjälp i kommunal regi
- Motion från (Fi): Utökad läxhjälp i kommunal regi

Ärendet

Bakgrund

Feministiskt initiativ (Fi) har lämnat in en motion som förslår att komplettera befintlig kommunal läxhjälp med nya tillfälliga testverksamheter. Motionen har remitterats till barn-och skolförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Fi anser att läxor skapar segregation och orättvisa och att kommunens befogenheter gällande övergripande läxläsning är begränsade. Av motionen framgår att läxhjälpen ska beaktas som undervisning i personalens tjänstefördelning för att inte ytterligare bli en uppgift ovanpå lärarnas redan tungt lastade vardag.

Yttrande

Alla elever har inte samma möjligheter att få stöd med läxor och annat skolarbete hemma. Föräldrarnas utbildningsnivå kan innebära stora skillnader i förutsättningar att vara ett stöd i sina barns studier och familjens ekonomi har betydelse för möjligheten att köpa läxhjälp från ett läxhjälpföretag. Det finns inga bestämmelser om läxor i skolförfattningarna. Läxor kan ses som ett av flera pedagogiska verktyg som skolor förfogar över. Om och hur läxor används skiljer sig åt mellan olika skolor och olika lärare. Genom läxhjälp i skolan kan elever få det stöd i sina studier som de kanske inte har möjlighet att få hemma. Läxhjälp kan på så sätt kompensera för elevers olika förutsättningar.

Regeringen lämnade i proposition 2021/22:111, Mer tid till lärande-extra studietid och utökad lovskola, förslag till ändring i skollagen (2010:800) om att elever i grundskolan årskurs 4–9 ska erbjudas extra studietid. Lagen trädde i kraft den 1 juli 2022.

Av den nya lagstiftningen (10 kap. 5 a § skollagen) framgår att elever i grundskolan årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §. Lag (2022:730).

2022-12-16

Diarienummer

BSN 2022/7999

Av förarbeten till aktuell lagändring går att utläsa att den extra studietiden inte bör vara begränsad till endast hjälp med läxor. Under studietiden bör elever även kunna få stöd med annat skolarbete och därigenom ta igen, befästa eller fördjupa sina ämneskunskaper. Verksamheten kan också ge eleverna tillfälle att utveckla och använda olika inläsningsstrategier samt planera, genomföra och utvärdera sitt eget lärande. Elevgruppernas storlek och sammansättning bör anpassas på ett sådant sätt att elevernas behov tillgodoses så långt som möjligt och så att det finns plats för alla elever som vill delta. Extra studietid bör vara schemalagd och ges kontinuerligt. Skolans grunduppdrag är att se till att elever får de kunskaper de ska ha under ordinarie undervisningstid. Extra studietid ska vara en förlängning av den ordinarie undervisningen, men får inte ersätta annan undervisning. För att ge goda effekter på elevers kunskapsutveckling måste studietiden hålla hög kvalitet. Ett sätt att säkerställa detta är att verksamheten leds av lärare. Att extra studietid leds av lärare utesluter inte att andra personalgrupper kan medverka i studietiden när det anses lämpligt. Dessa personer bör ha sådan utbildning eller erfarenhet att elevens utveckling och lärande främjas. Studietiden, inklusive planering och uppföljning, ska dock genomföras under lärares ledning. Lämpligt är att en lärare finns tillgänglig under åtminstone delar av studietiden. Det bör vara den ordinarie läraren som tillsammans med eleven planerar vad som kan vara lämpligt att arbeta med under studietiden. Likaså bör det vara den ordinarie läraren som följer upp vad eleven har uträttat. På så sätt skapas det en koppling mellan studietiden och det som sker på lektionerna i de olika ämnena. Elevens behov bör vara utgångspunkten för upplägget av studietiden. Utformningen av studietiden måste alltid genomsyras av det grundläggande syftet att höja kunskapsresultaten och bidra till ökad likvärdighet, särskilt i fråga om att kompensera för elevers olika förutsättningar (prop. 2021/22:111 s. 12–20).

Grundskolorna i Lund i kommunal regi har sedan lagen trädde i kraft tillhandahållit elever i årskurs 4–9 extra studietid. Inför att lagen skulle implementeras har verksamheterna i Lunds kommun på utbildningsområdesnivå gått igenom den nya lagstiftningen samt haft lärande samtal med personal. Extra studietid leds av lärare som även medverkar om möjligt under studietiden. Annars leds undervisningen av annan lämplig personal med ordinarie lärare nära till hands. Undervisningen förläggs under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör och är en förlängning av den ordinarie undervisningen dvs den ersätter inte annan undervisning.

2022-12-16

Diarienummer

BSN 2022/7999

På huvudmannanivå planeras för att genomföra kompetenshöjande insatser för rektor när det gäller den nya lagstiftningen och syftet med denna. Detta kommer att ske bland annat genom att ta upp området som ett tema inom referensgruppen för juridik och myndighet och på så sätt nå ut till samtliga rektorer.

Det finns skolor i Lunds kommun där man inte har läxor i årskurs F-3. På vissa skolor där man har läxor erbjuds elever i årskurserna F-3, en till tre tillfällen i veckan, läxhjälp om cirka 30–60 minuter.

Ytterligare har grundskolorna för årskurs 4–9 samarbete med andra utförare så som Individuell människorätt (IM) som erbjuder läxhjälp utöver extra studietid. På Fäladsgården till exempel har fritidsgården en extern aktör som bistår med läxhjälp en gång i veckan.

Delfinskolan kommer från och med vårterminen 2023 för elever i årskurs F-3 organisera läxhjälp en timme per vecka utanför skoltid i samarbete med Rädda Barnen.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer barn- och skolförvaltningen att den extra studietid som erbjuds elever idag i enlighet med den nya lagstiftningen, under eller i direkt anslutning till skoldagen, är att likställa med den testverksamhet som Fi vill instifta inom läxhjälp. Lagbestämmelsen 10 kap. 5 a § skollagen kompenserar för elevers olika förutsättningar och bidrar till ökad likvärdighet med bland annat läxhjälp.

Av 2 kap 10 § skollagen framgår att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Att läxhjälp ska betraktas som undervisning i personalens tjänstefördelning är ett rektorsbeslut. Huvudmannen får inte fatta sådana beslut som enligt skollagen ska fattas av rektor. Till sådana beslut hör exempelvis personalens ansvarsområde, schemaläggning eller barnens och elevernas fördelning av klasser eller grupper (prop. 2009/10:165 s. 648). Barn- och skolförvaltningen bedömer att det inte heller genom politisk styrning går att påverka personalens tjänstefördelning. När rektorn organiserar sin verksamhet kan hen få stöd av det som framgår i förarbetena i lagstiftningen, vilket redogjorts för ovan.

Beredning

Ärendet har beretts av myndighetshandläggare i dialog med förvaltningsjurist och utbildningschef. Avstämning har skett med utbildningsförvaltningen.

2022-12-16

Diarienummer

BSN 2022/7999

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys ska inte göras när nämnden svarar på remiss från andra nämnder eller myndigheter. Det är den nämnd eller verksamhet som initierar ärendet som ansvarar för denna.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Jytte Lindborg
Skoldirektör

Anna Palm
Enhetschef, myndighetsenheten

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunstyrelsen

För kännedom:
Utbildningsnämnden